

ЈАСМИНА БАЈО

Културни центар „Никола Ђурковић“ Котор,
Градска библиотека и читаоница, Котор (Црна Гора)

jasmina.bajo@kckotor.me

ВЈЕНЦЕСЛАВА ШЕВАЉЕВИЋ

Национална библиотека Црне Горе „Ђурђе Црнојевић“,
Цетиње (Црна Гора)

vjenceslava.sevaljevic@nb-cg.me

УДК 338.48-6:7/8(497.16)

338.483.12:02(497.16)

ТУРИСТИЧКИ ПОТЕНЦИЈАЛ БИБЛИОТЕКА У КОТОРУ И НА ЦЕТИЊУ

САЖЕТАК | У раду је представљен туристички потенцијал библиотека као незаобилазних културних институција које дјелују на подручју два црногорска културна средишта: у Котору, граду под заштитом UNESCO-а, и на Цетињу, некадашњем центру црногорске државе, а данас културној, историјској и духовној пријестоници. С обзиром на то да се у Котору и на Цетињу налази највећи дио црногорског културно-историјског наслеђа, природно је да библиотеке реализују пројекте везане за културну баштину и доприносе њеном очувању, заштити, валоризацији, презентацији и популаризацији, нарочито у циљу развијања културног туризма.

Котор има дугу традицију цивилизације и културе, првенствено захваљујући географском положају и историјским приликама у којима се развијао. Стога је имао и релативно повољне услове за набавку и коришћење књига. Средњовјековни Котор је представљао важну трговачку луку, између осталог, и за трговину латиничним и ћириличким књигама, а архивски трагови постојања бројних бенедетинских скрипторија у самостанима Боке Которске указују на постојање и првих библиотека још у средњем вијеку. Имајући то у виду, у овом раду ћемо представити потенцијале за развој културног туризма библиотека културних и вјерских институција из Котора.

У раду су презентоване и најважније чињенице из бурне историје пријестонице Цетиње, чији настанак је био условљен историјско-политичким и друштвено-економским околностима карактеристичним за другу половину XV вијека. Почетком 1482. године Иван Црнојевић се зауставио на Цетињском пољу, гдје је подигао двор, а кроз двије године и манастир. Основао је 1492. године прва јужнословенску ћириличну штампарију на Ободу, која је уједно била и прва

државна штампарија у свијету. Тиме је утемељена нова пријестоница државе, која је добила име Цетиње.

У раду се бавимо и културним знаменитостима данашњег Цетиња, које модерним туристима из цијелог свијета нуди обиље музеја, споменика, амбасада.

Неколико библиотека има привилегију да буде смјештено у неким од најзначајнијих историјских цетињских грађевина, што представља непроцјењиву основу за развој културног туризма.

УВОД

Културни туризам је, по дефиницији организације „Еуропа Ностра“ један од облика туризма чији је циљ „откривање и уживање у историјским споменицима и споменичким подручјима, са концентрацијом на покретна и непокретна културна добра, укључујући културне пејзаже (...) да би се искусила мјеста и активности које аутентично представљају културно наслеђе локалних заједница“¹.

Библиотеке су важан чинилац друштвеног живота и стубови културе једног друштва, стога је и један од основних задатака чување, проучавање, презентовање и популарисање културног наслеђа. „У том смислу велика је одговорност самог сектора културе, посебно јавних установа културе, да припреме програме и понуду за специфична туристичка интересовања“² кроз дјелатност музеја, културних центара, библиотека, позоришта, посебно у оним туристичким мјестима који имају потенцијал за развој културног туризма.

Црна Гора има изузетну природу, али и богато културно наслеђе. С обзиром на то да се у Котору и на Цетињу налази највећи дио црногорског културно-историјског наслеђа, природно је да библиотеке реализују пројекте везане за културну баштину и доприносе њеном очувању, заштити, валоризацији, презентацији и популаризацији, посебно у циљу афирмације културне баштине као потенцијала за развој културног туризма. Котор и Цетиње, својом туристичком понудом, у којој је култура доминантан сегмент граде свој туристички идентитет и доприносе формирању туристичког идентитета Црне Горе.

1 Tatjana Vuleković, *Kultura i turizam* (Cetinje, 2009), 145.

2 Tatjana Vuleković, *Nav. delo*, 149.

КОТОР

Котор - град под заштитом UNESCO-а, град свјетске културне баштине, има дугу традицију цивилизације и културе, првенствено захваљујући географском положају и историјским приликама у којима се развијао. Стога је имао и релативно повољне услове за набавку и коришћење књига. Културни и умјетнички живот веома се развијају у 15. и 16. вијеку под утицајем хуманизма и ренесансе, које у наше крајеве доносе учени људи који припадају свјетовним или духовним интелектуалним слојевима. Тако у 13. вијеку имамо нижу гимназију, а у 15. вишу гимназију или граматикално-хуманистичку школу, у 14. вијеку имамо и прву апотеку, што свједочи о развијеној културној свијести грађана.

Средњовјековни Котор је представљао важну трговачку луку, између осталог, и за трговину латиничним и ћириличким књигама, а архивски трагови постојања бројних бенедетинских скрипторија у самостанима Боке Которске указују на постојање и првих библиотека још у средњем вијеку. Имајући то у виду, у овом раду ћемо представити потенцијале за развој културног туризма библиотека културних и вјерских институција из Котора.

Најзначајније црквене библиотеке у Котору су Фрањевачка библиотека, Бискупска библиотека и Библиотека Српске православне цркве Котор.

ФРАЊЕВАЧКА БИБЛИОТЕКА

С обзиром на вриједност књижног фонда, најзначајнија је *Фрањевачка библиотека*, коју је основао бискуп Бизанти у 16. вијеку и једна је од најстаријих на Источној обали Јадрана. Године 1288. краљица Јелена Анжујска, жена Уроша I Немањића, у непосредној близини зидина изван Котора, саградила је први фрањевачки самостан, у коме је дјеловао и скрипториј. Године 1575. фрањевци су се преселили у данашњи Фрањевачки самостан.

Библиотека располаже са 25 000 библиотечких јединица. Књиге су претежно религиозног карактера, али има и дјела из књижевности, умјетности, историје и географије. Године 1999. у библиотеци је пронађен већи број фрагмената рукописних књига, потом повеља, докумената исписаних на пергаменту и папиру. Међу овим документима пронађено је неколико који су писани средњовјековним писмом *каролином* и по својим палеографским својствима настала су најкасније у 12. вијеку, прецизније, у другој половину 12. вијека. На основу сачуваних фрагмената није могуће утврдити мјесто њиховог настанка. Снежана

Пејовић и Стеван Кордић су у свом раду „Манускрипти у Библиотеци Фрањевачког самостана Св. Кларе у Котору” истакли да је „културна и историјска важност ових фрагмената непроцјењива, јер представљају непобитни материјални доказ о високом културном нивоу средњовјековног Котора, који је својим утицајем преносио и западне и источне културне утицаје на остатак Црне Горе, а такође и на Далмацију, Србију, Босну, Косово и остале области са којима је био у вези. Они су једино свједочанство о средњовјековној писменој традицији са простора Црне Горе из XI и XII вијека”.

Највеће благо Фрањевачке библиотеке у Котору представљају манускрипти из 11. и 12. вијека, 52 инкунабуле и 80 квазиинкунабула. Према подацима аустријског научника Ернеста Голдшмита 1914. године Фрањевачка библиотека имала је 101 инкунабулу у 80 свезака. На основу обавјештења др Милоша Милошевића из Котора дио инкунабула је након Другог свјетског рата пренесен у Фрањевачку библиотеку у Дубровник. Посебно се издвајају двије инкунабуле првог штампара код Јужних Словена, Андрије Палташића из Котора из 1477, односно 1478/9. године.

У овом фонду налази се је још и комплет музичких инкунабула и постинкунабула које су штампане у Венецији; затим рукопис преписа епа „Осман” Ивана Гундулића, чији је аутор пјесник Антон Јакоња из Котора 1621. године.

БИСКУПИЈСКА БИБЛИОТЕКА

Бискупија у Котору постоји од 6. вијека. Године 1434. у катастрофалном пожару изгорио је Бискупски и Капитолски архив и библиотека и том приликом су уништени бројни записи и пергаменти. Стога и најстарији документ потиче из 1434. године. Бискупијска библиотека, која је након катастрофалног земљотреса 1979. године измјештена у цркви Св. Еустахија у Доброти, располаже са око 35000 библиотечких јединица и има задовољавајућу приручну литературу. Посједује око 20 инкунабула и око 300 постинкунабула, значајан фонд рукописне књиге, али још није обављена каталожка обрада. Посебно се издвајају и старином и књижевном вриједношћу: књига у којој је штампано дјело Которанина Доминика Буће из 1531. године и „Породична писма”, Франческа Петрарке - инкунабула штампана у Венецији 1492. године.

БИБЛИОТЕКА СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ ЦРКВЕ У КОТОРУ

Основу Библиотеке Српске православне цркве у Котору чини легат епископа бококоторско-дубровачког Герасима Петрановића (1820-1906), који се бавио црквеном науком и историјом и формирао богату библиотеку према свом научном интересу. До данас је сачувано око 1300 примјерака из ове библиотеке. Најстарији примјерци су из 17. вијека и посебно су драгоцјени за проучавање славистике. Из ове библиотеке посебно издвајамо следеће наслове: „Псалтир с последовањем”, штампан у Венецији 1569. године, а издавач је Јеролим Загуревич Которанин, припадник познате племићке породице из Котора, који је штампао српскословенске књиге ћириличким писмом у Венецији (1569/70) и „Жртва Аврамова и собјеседовање грешника с богоматерију преведено је с греческога на сербски језик Викентијем Ракичем”, штампана у Котору код Франческа Анреоле и ово је прва књига која је након издања Црнојевића штампарије из 16. вијека штампана ћириличким писмом у нашим крајевима.

Вриједне библиотеке постоје и у саставу културно-историјских институција у граду као што су:

Библиотека Историјског архива Црне Горе у Котору броји око 21000 библиотечких јединица, а најстарији примјерак датира из 1581. године. У Архиву се чува архивска грађа која се стварала вјековима на ширем подручју Боке Которске и то од 1309. године, заправо у континуитету од 1326. године до 1918. године, односно 1944. године.

Библиотека Поморског музеја Црне Горе формирана је упоредо са оснивањем Музеја 1952. године. Прва велика збирка стручних књига формирана је од донације Поморског техникума из Котора (бивша Наутика), основаног 1849. године. Данас библиотека посједује преко 16000 библиотечких јединица које се воде у датотеци и чувају у посебно израђеним витринама. Библиотека је отвореног типа, сачињавају је читаоница, поморски архив, стручна поморска литература, као и остала стручна литература из области друштвених и природних наука. У фонду библиотеке Поморског музеја Црне Горе у Котору налази се око 20 књига које датирају из 18. вијека, и приближно 200 које датирају из 19. вијека. Тачан број још није познат јер је обрада ових публикација у току. Најстарија публикација која се налази у фонду ове библиотеке је „Il consolato del mare, Venetia 1656. godine” - Збирка поморских прописа из 1656. године.

Поморска библиотека дјелује у оквиру *Факултета за поморство Кошор* готово од самог оснивања ове установе 1959. године. Поморска библиотека припада мрежи факултетских и институтских библиотека Универзитета Црне Горе, на

чијем челу је Универзитетска библиотека у Подгорици. Поморска библиотека данас је савремена, стручна, високошколска библиотека која располаже са око 6 хиљада наслова и преко 13 хиљада примјерака библиотечких јединица. Поморска библиотека је отпочела рад са малом збирком стручне литературе на нашем и страним језицима, да би највећи просперитет доживјела крајем осамдесетих година, када је захваљујући капетану Божу Дабиновићу, бродовласнику из Монака, библиотечки фонд пресељен у посебну зграду, у којој се и данас налази. Објекат у којем се данас налази Поморска библиотека је важан културно-историјски споменик на мапи Црне Горе, што ову установу, поред богатства стручних информација из поморства садржаних у књигама, периодици и другим савременим носиоцима информација, чини значајнијом и вреднијом. У згради Поморске библиотеке је октобра 1813. године, на заједничкој скупштини, изгласано уједињење Боке Которске и Црне Горе. Сјећање на дешавања везана за уједињење Боке и Црне Горе, у којима је зграда Библиотеке послужила као позорница једног од најзначајнијих историјских догађаја на нашим просторима с почетка 19. вијека, чува се у меморијалној соби Поморске библиотеке.

Народна библиотека у Котору основана је 1952. године као самостална установа културе. Међутим, већ у мају 1964. године припојена је Центру за културно-просвјетну дјелатност (у складу са ондашњим политичким системом организовања и вођења установа културе), данас Културном центру „Никола Ђурковић”, у чијем саставу је још увијек као Градска библиотека и читаоница Котор. Године 2000. Библиотека је коначно пресељена у адекватан простор, на Пјаци од кина. Градска библиотека је 1964. године имала око 6 500 библиотечких јединица, а данас броји више од 45000 монографских публикација. Фонд старе и књиге броји 719 библиотечких јединица. Најстарији наслови су: Hermant, Abel: „Deux Sphinxiz” (1796) и Ovidijev „Heroidah,” штампан у Дубровнику 1849. Вриједни наслови штампани у Бокешкој штампарији се такође налазе у овој збирци.

ЦЕТИЊЕ

Цетиње је вјековима било центар црногорске државе, а данас је културна, историјска и духовна пријестоница Црне Горе. Настанак Цетиња је био је условљен историјским, политичким, друштвеним и околностима које су обиљежиле другу половину 15. вијека. Освајачки походи Турака приморали су тадашњег господара средњовјековне државе Зете, Ивана Црнојевића, да сједиште државе из утврђеног града Жабљака премјести на неприступачније поднебље. Најприје је

1475. године, своју пријестоницу преселио на узвишење Обод, након чега је био приморан да се повлачи даље, до подножја планине Ловћен. Почетком 1482. године, Иван Црнојевић зауставио се на Цетињском пољу, гдје је подигао двор, а након двије године и манастир. Тиме је утемељена нова пријестоница државе, која је добила име Цетиње.

Иван Црнојевић је у манастир пренио и сједиште Зетске митрополије, тако да је Цетиње, поред свјетовног, постало и духовни центар, у којем је Иванов син, Ђурђе Црнојевић, основао прву државну штампарију на словенском југу - Црнојевића штампарију.

Нагли успон Цетиња под Црнојевићима прекинут је на самом крају 15. вијека, јер је Зета 1499. године изгубила самосталност, те се једини слободни дио државе, која се од тада назива Црном Гором, свео на кршевити простор између Ријеке Црнојевића и Боке Которске.

Град, који је обитавао између двије тадашње велесиле, Венеције и Турске, био је често на удару освајача и изложен тешким искушењима, што је довело до стагнације његовог развоја на свим пољима. У том периоду су страдала и тадашња два најпрепознатљивија симбола града - двор и манастир, које ће Црногорци обновити у наредним вјековима.

Крајем 17. вијека Цетиње почиње изнова да се развија. Године 1697, родоначелник црногорске краљевске династије Петровић, Данило, изабран је за цетињског митрополита. Династија Петровић, с правом наследне власти, владала је Црном Гором више од два вијека.

Окупирани вођењем ослободилачких ратова и јачањем јединства у Црној Гори, владика Данило и његови наследници нијесу имали довољно времена за темељније дјеловање на изградњи Цетиња. Тек за вријеме владавине Петра II Петровића Његоша Цетиње доживљава значајнији процват. Овај велики државник, пјесник и филозоф, 1838. године, недалеко од манастира, саградио је нову владарску резиденцију - Биљарду, а у Цетињу је саграђен велики број нових кућа. У доба владавине Његошевог наследника, Данила Петровића, Црна Гора је проглашена књажевином, што додатно подстиче развој Цетиња. Највећи прогрес Цетиње доживљава се у доба владавине књаза Николе I Петровића. У том периоду је подигнут велики број јавних објеката. Године 1864. је изграђен први хотел „Локанда“, а три године касније и нови књажев двор. Међународним признањем Црне Горе, на Берлинском конгресу 1878. године, Цетиње у све већој мјери стиче реноме и обресе праве европске пријестонице. У главном граду црногорске државе било је све више модерних зграда и као и страних амбасада. Из поменутог периода, датирају и здања Владиног дома, те данашњег

Краљевског позоришта „Зетски дом“. У тој епохи, на Цетиње долазе и у њему бораве бројни интелектуалци из различитих јужнословенских крајева и шире, што је дало огроман допринос развоју културно-просвјетне, здравствене и других сфера друштвеног живота.

У раздобљу између два свјетска рата, Цетиње је било сједиште Зетске бановине. Популација је у том периоду додатно увећана, те је према резултатима пописа из 1931. године, град имао 8982 становника. Уз то, градско подручје територијално је проширено, а у истом периоду, Цетиње добија једну од грађевина која је и данас карактеристична у градској архитектури – објекат Бановине, а данас сједиште Пријестонице Цетиње. По завршетку Другог свјетског рата, одлуком Скупштине Народне Републике Црне Горе, новим главним градом проглашена је Подгорица, односно, тадашњи Титоград. Тада са Цетиња одлазе бројни републички органи управе и администрације. Деведесете године прошлог вијека, обиљежили су ратни сукоби у сусједству, инфлација и санкције, а упоредо с тим и стагнација привреде, те раст незапосленост и на Цетињу. Враћањем атрибута и званичног статуса културне, духовне и историјске Пријестонице Црне Горе, пружен је подстицај новом развоју града, с обзиром на његов велики туристички потенцијал.

Неколико библиотека има привилегију да буде смјештено у неким од најзначајнијих историјских цетињских грађевина, што представља непроцењиву основу за развој културног туризма.

ФРАНЦУСКО ПОСЛАНСТВО

Међу Цетињанима и данас кружи легенда о бирократској забуни при настанку најљепше грађевине на Цетињу (1909–1910), бившег француског посланства. Ова велелепна зграда је наводно требало да буде амбасада у Египту, али је грешком Министарства унутрашњих послова Француске завршила у средишту црногорске пријестонице. Међутим, то је само легенда.

У функцији француског посланства била је до 1915. године, а од 1949. године Централна народна библиотека „Ђурђе Црнојевић“ је користи за своје потребе, гдје је данас смјештено Одјељење националног фонда, легата, старе и ријетке књиге. Јединствен изглед цијелој грађевини даје врт са кованом оградом и фасада са мноштвом разнобојних керамичких плочица, различитих облика и величина.

Осим саме грађевине која привлачи погледе знатичељних туриста, највећи туристички потенцијал представља Збирка старе и ријетке књиге која садржи

око 10.000 библиотечких јединица, у које спадају инкунабуле, постинкунабуле, старе књиге, ријетка издања и минијатуре. У Збирци се налази и девет изузетно значајних рукописних књига, углавном љекаруша. Највећу вриједност има рукописна ћириличка књига „Оточник“, с краја 16. вијека. Што се тиче осталих штампаних књига, у Збирци су најстарије „Noctes Atticae“, штампана у типографији Андрије Палташића Которанина (Венеција, 1477) и „Epistolae sancti Hieronymi“ (Венеција, 1496. године, штампар Jovan Varcelens).

ИТАЛИЈАНСКО ПОСЛАНСТВО

Дипломатско представништво Италије, која је са Црном Гором успоставила дипломатске односе 1879, налазило се у згради гдје је данас смјештена Национална библиотека Црне Горе „Ђурђе Црнојевић“. Рађена је по пројекту италијанског архитекте Корадинија. Камен-темељац је постављен 1905, градња је настављена четири године касније и окончана је проглашењем Црне Горе за краљевину, 1910. године. Као и већина здања дипломатских мисија, била је окружена предивним парком, а и прије довршења зграде простор око ње је кориштен за играње тениса и голфа.

НАРОДНИ МУЗЕЈ ЦРНЕ ГОРЕ

У библиотеци Народног музеја Црне Горе смјештена су 4994 наслова публикација које су раритетне и самим тим врло репрезентативне за презентацију црногорске културне баштине.

У Двору Краља Николе је смјештен дио библиотеке која је културно добро од великог значаја. Ријеч је о веома старим и ријетким књигама из периода од 1494. до 1912. Како је ријеч о библиотеци која је била у посједу владарске куће Петровића, а на већини књига постоје рукописне посвете које се односе на чланове ове црногорске династије, самим тим представљају специфичност у корпусу писане црногорске баштине. Публикације су писане на руском, грчком, италијанском, њемачком, француском језику. Међу њима има атласа, књига које у прилогу имају планове градова, карте, рукописе, писма, разгледнице, фотографије.

У богатој краљевској библиотеци налазе се и примјерци књига које је издала штампарија Црнојевића - прва књига икада штампана међу Јужним

Словенима - „Октоих првогласник”, штампан на Цетињу 1494. године, као и „Октоих петогласник”.

ЗАКЉУЧАК

Котор, град који се налази на листи UNESCO-а, на којој су културна и природна добра која имају изузетну универзалну вриједност за цијело човјечанство и Цетиње, историјска и духовна пријестоница Црне Горе у својим библиотекама посједују вриједна културна добра. Стога представљају културни ресурс на који и туристичка привреда може и мора рачунати. Стручним управљањем овим ресурсима, посебно пажљивим планирањем, стратегијама и културним политикама као битним предусловима, отвара се пут валоризацији овог културног ресурса, који би могао постати још једна важна ставка у укупној културној и туристичкој понуди Котора, Цетиња и Црне Горе.

ЛИТЕРАТУРА И ИЗВОРИ

Bajo, Jasmina. „Pregled istorijata bibliotekarstva u Kotoru”, *Knjiga o Kotoru*. Beograd, 2014.

Vuleković, Tatjana. *Kultura i turizam*. Cetinje, 2009.

Dragičević Šešić, Milena i Branimir Stojković. *Kultura, menadžment, animacija, marketing*. Beograd, 2007.

Nacionalna biblioteka Crne Gore “Djurdje Crnojević”, pristup 8. 10. 2021. <https://www.nb-cg.me/>.

Pasinović, Milenko, „Kotor - kulturna destinacija”, *Hrvatski glasnik*, Kotor, 2005.

Turistička organizacija Prijestonice Cetinje. Pristup 7. 10. 2021. <http://cetinje.travel/>.

JASMINA BAJO

Cultural Center "Nikola Đurković" Kotor,
the City Library and Reading Room Kotor (Montenegro)

jasmina.bajo@kckotor.me

VJENCESLAVA ŠEVALJEVIĆ

The National Library of Montenegro "Đurđe Crnojević," Cetinje (Montenegro)

vjenceslava.sevaljevic@nb-cg.me

THE TOURIST POTENTIAL OF THE LIBRARIES IN KOTOR AND CETINJE

SUMMARY | This paper explores the tourist potential of libraries as inevitable cultural institutions that operate in the area of two Montenegrin cultural centers: in Kotor, a city under the protection of UNESCO, and in Cetinje, a former center of the Montenegrin state and today's cultural, historical, and spiritual capital. *Given that the largest part of the Montenegrin cultural and historical heritage is located in Kotor and Cetinje*, it is only natural that the libraries realize the projects pertaining to the cultural heritage and contribute to its preservation, protection, valorization, presentation, and popularization, especially with the aim to develop cultural tourism.

Kotor has a long tradition of civilization and culture, primarily owing to its geographical position and historical circumstances in which it developed. This is exactly what enabled relatively favorable conditions for the procurement and usage of books.

The Medieval Kotor was an important mercantile port where Latin and Cyrillic books were traded, among other goods, while the archived traces of numerous Benedictine scriptoria in the monasteries of Boka Kotorska indicate the existence of the first libraries dated as far back as the Middle Ages. With this in mind, in this paper we will present the potentials for the development of cultural tourism of the libraries and religious institutions in Kotor.

The paper also presents the most important facts from the tumultuous history of the capital of Cetinje, whose foundation was conditioned by historical, political, social, and economic circumstances typical of the latter half of the 15th century. By the beginning of 1482 Ivan Crnojević stopped at the Cetinje field where he built his castle, and then a monastery two years later as well. He founded the first Cyrillic printing press among the Southern Slavs at Obod, which was at the same time the first state-owned printing press in the world. This marked the establishment of a new capital, which was called Cetinje.

This paper also discusses the cultural landmarks of today's Cetinje, which offers an abundance of museums, monuments, and embassies to tourists from all over the world.

Only a dozen libraries have the privilege of being situated at some of the most important historical buildings in Cetinje, which is an invaluable foundation for the development of cultural tourism.

ЯСМИНА БАЙО

Культурный центр имени Николы Джурковича Котор,
Городская библиотека с читальным залом, Котор (Черногория)

jasmina.bajo@kckotor.me

ВЕНЦЕСЛАВА ШЕВАЛЕВИЧ

Национальная библиотека Черногории имени Джурджа Црноевича, Цетине
(Черногория)

vjenceslava.sevaljevic@nb-cg.me

ТУРИСТИЧЕСКИ ПОТЕНЦИАЛ БИБЛИОТЕК КОТОРА И ЦЕИНЕ

РЕЗЮМЕ | В докладе представлен туристический потенциал библиотек как неизбежных культурных учреждений, действующих на территории двух черногорских культурных центров: в Которе, городе, являющимся всемирным наследием ЮНЕСКО, и в Цетине, бывшем центре черногорского государства, а сегодня культурной, исторической и духовной столице. Учитывая, что в Которе и Цетине находится самая большая часть черногорского культурного и исторического наследия, естественно, что библиотеки реализуют проекты, связанные с культурным наследием, и вносят свой вклад в его сохранение, защиту, валоризацию, продвижение и популяризацию, особенно в целях развития культурного туризма.

У Котора давние цивилизационные и культурные традиции, в первую очередь благодаря его географическому положению и историческим обстоятельствам, в которых он развивался. Поэтому здесь были относительно выгодные условия для закупки и использования книг. Средневековый Котор был важным торговым портом, в том числе для торговли латинскими и кириллическими книгами. Архивные следы существования многочисленных бенедиктинских скрипторий в монастырях Которского залива указывают на существование первых библиотек в среднем веке. Имея это в виду, в своем докладе мы представим возможности для развития культурного туризма, библиотек, культурных и религиозных учреждений Котора.

В докладе также представлены важнейшие факты бурной истории столицы Цетине, возникновение которой было обусловлено историко-политическими и социально-экономическими обстоятельствами, характерными для второй половины XV века. В начале 1482 года Иван Црноевич остановился на Цетинском поле, где построил двор, а через два года основал монастырь. В 1492 году он основал первую южнославянскую кириллическую типографию в Ободе, которая была первой государственной типографией в мире. Так была основана новая столица государства, получившая название Цетине.

В нашем докладе мы также коснемся культурных достопримечательностей современного Цетине, который предлагает нынешним туристам со всего мира обилие музеев, памятников, посольств.

Несколько библиотек имеют привилегию располагаться в некоторых из самых важных исторических зданий Цетине, что является неоценимой основой для развития культурного туризма.